Toljaga feminizma

Hans-Jörg Ronsdorf · travanj 2021. · revidirano u listopadu 2026.

Insinuacije o mojoj knjizi i mojim stajalištima o ulozi žene stigle su kako sam i očekivao: tko želi vidjeti žene za propovjedaonicom, toga je oteo (antikršćanski) feminizam.

„Antikršćanski je feminizam taj koji po svaku cijenu želi progurati kvote za žene, kako u upravama tvrtki, tako i za propovjedaonicama. Čudno je da su to nerijetko upravo muškarci koji se pritom žele zauzeti za žene. “

Mnogi kršćani strogo konzervativnog načina razmišljanja i djelovanja smatraju feminizam iz temelja pogrešnim, štoviše đavolskim ili antikršćanskim pokretom. Slično sam i ja mislio mnogo godina. No takvo razmišljanje stvari previše pojednostavljuje. ***Jednostavna crno-bijela logika bijeg je od stvarnosti. Jer oni koji tako misle nesvjesno se rado (gotovo oportunistički) služe svim postignućima feminizma*** i ne mogu ni zamisliti život bez njih (usporedivo s onim što su sindikati postigli za radnike). Imamo li uopće pojma kako je prije 100 ili čak 200 godina u društvu izgledala slika žene i koliko su žene bile obespravljene u usporedbi s muškarcima?

Ako ne želite sami istraživati, evo nekoliko primjera onoga što se promijenilo u korist žena ***– potaknuto feminističkim pokretima***. Bez napora ženskih pokreta tih promjena ne bi bilo:

1878.	Izmjenom Obrtnog zakona (*Gewerbeordnung*) prvi je put uređena **zaštita majčinstva**. Prema njoj vrijedi neplaćena zabrana rada u trajanju od tri tjedna nakon poroda.
1882.	Osnovana je prva **bolesnička i pogrebna blagajna** za žene i djevojke.
1891.	Prvi **zakon o zaštiti radnica** u Reichstagu; zabranjuje se rad žena pod zemljom, uvodi se 11-satni radni dan za žene te četiri tjedna plaćenog odmora nakon poroda. Dana 12. ožujka na sjednici Reichstaga odbijen je pristup žena sveučilišnom studiju.
1900.	Stupa na snagu **Građanski zakonik** (BGB). *Svojim odredbama o braku i obitelji učvršćuje pravni položaj žene u duhu patrijarhalne tradicije, tj. mužu pripada pravo odlučivanja u svim pitanjima bračnog i obiteljskog života.*
1918.	Dana 30. studenoga žene dobivaju **aktivno i pasivno biračko pravo**. To je pravo učvršćeno u članku 109. stavku 2. Weimarskog ustava od 11. kolovoza 1919.: „Muškarci i žene načelno imaju ista građanska prava i dužnosti.“
1949.	Dana 23. svibnja proglašen je **Temeljni zakon Savezne Republike Njemačke**. U članku 3. stavku 2. rečenici 1. novog ustava otada kratko i jasno stoji: **„Muškarci i žene su ravnopravni.“**
1952.	**Zakon o zaštiti majčinstva**: zakon o zaštiti zaposlene majke.
1957.	Zakon o ravnopravnosti muškarca i žene u području građanskog prava (**Zakon o ravnopravnosti**) mijenja ponajprije obiteljsko pravo. Odredbe stupaju na snagu 1. srpnja 1958.
1961.	**Zakon o izmjenama obiteljskog prava**: poboljšanje pravnog položaja supruge kada muž traži razvod zbog raspada braka. Obveza uzdržavanja oca izvanbračnog djeteta do navršene 18. godine djeteta (prije do navršene 16. godine).
1968.	**Proširenje Zakona o zaštiti majčinstva**: Zaštitno razdoblje prije poroda iznosi šest tjedana. Zaštitno razdoblje nakon poroda povećano je na osam tjedana, a kod prijevremenih i višeplodnih poroda produljuje se na dvanaest tjedana.

1975.	**Zakon o dopunskim mjerama uz Peti zakon o reformi kaznenog prava**: Žene osigurane u zakonskom zdravstvenom osiguranju imaju pravo na individualno liječničko savjetovanje o pitanjima kontracepcije.
1977.	**Prvi zakon o reformi bračnog i obiteljskog prava**: načelo partnerstva – nema zakonom propisane podjele zadaća u braku. Prijelaz s načela krivnje na načelo raspada braka. Bračni drug koji se nakon razvoda ne može sam uzdržavati dobiva pravo na uzdržavanje.
1980.	Na Svjetskoj konferenciji Ujedinjenih naroda o ženama u Kopenhagenu savezna vlada potpisuje **Konvenciju** od 18. prosinca 1979. **o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena.**
1985.	Stupa na snagu **zakon** o Konvenciji Ujedinjenih naroda od 18. prosinca 1979. **o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena**.
1994.	**Načelo ravnopravnosti** u članku 3. stavku 2. Temeljnog zakona dopunjeno je: **„Država promiče stvarno ostvarivanje ravnopravnosti žena i muškaraca i radi na uklanjanju postojećih nepovoljnosti."**

Izbor prema: Zeittafel zur Geschichte der Gleichstellung (na njemačkom), Sveučilište u Bielefeldu

Ovdje opisane promjene nisu kršćanska postignuća, iako su vjerojatno i kršćani svojim uvjerenjem pridonijeli njima. Ali one koriste svim kršćankama – a time i njihovim muževima.

Feminizam se ponajprije načelno zalaže za jednakost svih ljudi i protiv svake diskriminacije žena. Može li se tome načelno išta prigovoriti? Suprotno onome što se često pogrešno pretpostavlja, feminizam naime ne znači uvijek jednostrano jačanje prava žena, nego i susret kao ravni s ravnima.

Feministički pokreti i valovi, kao i pokret za prava žena, počevši od 19. stoljeća, zacijelo nisu bili sveti pokreti. Nitko to ne tvrdi. Ali pokretalo ih je iskustvo da su u mnogim životnim stvarima zapostavljene i da imaju manje prava od muškaraca. ***Moje pitanje kršćanskim muškarcima: želi li Bog, Stvoritelj, da ženama ne pripadaju sva ljudska prava kakva imaju muškarci?***

Činjenica da taj pokret traži i legalizaciju pobačaja te ju je uvelike i postigao ne smije zamagliti to da su se žene branile od nepravde i nepravednosti i da su to i morale, kako tijek povijesti ne bi jednostavno išao dalje kao dotad.

Feminizam je kao pokret i pojava svoga vremena, kao i svaki drugi pokret, složen, višeslojan i raznolik, golemo područje u kojem se zapravo ne snalazim. A vjerujem da se ne snalazi ni većina kršćana koji tu riječ (pogrdno) upotrebljavaju. Tko maše „toljagom feminizma", upotrebljava taj pojam jednostrano i pretvara ga u oruđe – najčešće povezano s naivnim neznanjem.

Ne trebaju mi feminističke teze da bih se zauzeo za ravnopravnost žena i muškaraca. To što se ravnopravnost morala ponovno izboriti dokaz je onoga što je prouzročio pad u grijeh. „Muškarac će vladati nad ženom" (usp. Post 3,16) – držat će je malenom, ugnjetavati je i iskorištavati. To se može dokazati u mnogim kulturama svih vremena i zato je duboko uvriježeno, tako reći usidreno u DNK muškosti. ***Taj se stav gotovo nasljeđuje. Danas je naime dobro potvrđeno da obitelji i kulture ne prenose samo biološka obilježja, nego i duboke utiske. On je prisutan i u razmišljanju mnogih kršćanskih muškaraca koji Bibliju čitaju upravo kroz te naočale i svoje hijerarhijsko viđenje muškarca i žene učitavaju u Bibliju. Oblikovani kulturom u kojoj žive, prožeti duhom vremena.***

Evanđelje je sila koja mijenja i stvara novo, koja može razbiti i promijeniti te stare misaone strukture. Apostoli u svoje vrijeme nisu mogli jednostavno ukinuti te stare, grješne patrijarhalne strukture, jer bi to bio kraj evanđelja. Bio bi to napad na tadašnji društveni poredak koji je držao na okupu Rimsko Carstvo i bio tako reći njegov temelj. Zato neke riječi apostola zvuče kao da podupiru te stare, grješne

strukture. No one to ne čine (vidi njihove riječi o robovima). Te se strukture, naprotiv, potkopavaju iznutra. Tko pažljivo čita, na pozadini izvještaja o stvaranju, na pozadini toga kako se Isus odnosio prema ženama, prepoznaje ***kako oni pokazuju put koji znači kraj grješne hijerarhije: bezuvjetnu, požrtvovnu ljubav, uzajamnu podložnost i poštovanje. To je kraj patrijarhata i jednostranog potčinjavanja.***

Feminizam je zacijelo dijelom pao s konja na drugu stranu. Iz temelja je pogrešno ako žene sada teže onome što predbacuju muškarcima. Samo zamijeniti pogrešne uloge ostaje pogrešno i svijetu ne donosi iscjeljenje. Sve ostaje po starome, samo bi vladajući spol sada bio ženski.

Ništa od toga Stvoritelj nije imao na umu. Imao je vrlo dobru zamisao: muškarac i žena koji se komplementarno nadopunjuju, bez hijerarhijske razlike. Svakom čovjeku i spolovima pripadaju posebna svojstva koja su kod drugoga manje prisutna. ***Zato nadopunjavanje, zato biti nasuprot jedno drugome kao ravni s ravnima.***

Prema Božjem poretku stvaranja to načelo vrijedi za brak, obitelj, crkvu i društvo. Dašak novoga stvaranja prolazi tim područjima kada se to provodi i kada se tome teži.

Hans-Jörg Ronsdorf, Sulzberg, 12. travnja 2021.